

Obsah

1 Imunitní systém a jeho fyziologické funkce (J. Bartůňková)	11
1.1 Základní charakteristika imunitního systému.....	11
1.2 Antigeny a alergeny.....	12
1.3 Složky imunitního systému.....	12
1.3.1 Buněčná imunita.....	12
1.3.2 Humorální imunita.....	13
1.3.3 Nespecifická imunita.....	13
1.3.4 Specifická imunita.....	15
1.3.5 Cytokiny.....	17
1.3.6 HLA systém.....	17
1.4 Fyziologická imunitní reakce.....	17
2 Imunopatologické reakce (J. Bartůňková)	18
2.1 Imunopatologické reakce humorální.....	18
2.1.1 Humorální reakce s patogenetickou úlohou IgE (I. typ).....	18
2.1.2 Humorální reakce s patogenetickou úlohou cytotoxických protilátek IgG a IgM (II. typ).....	20
2.1.3 Humorální reakce s tvorbou imunokomplexů (III. typ).....	20
2.2 Imunopatologické reakce buněčné (typ IV.).....	21
3 Imunodeficeience (J. Bartůňková)	22
3.1 Etiologie imunodeficiencí.....	22
3.2 Klinický obraz.....	23
3.3 Laboratorní vyšetření.....	23
3.4 Diagnóza.....	23
3.5 Terapie.....	24
3.6 Prevence.....	25
3.7 Posudkové hledisko.....	25
3.8 Přehled primárních imunodeficiencí.....	25
3.8.1 Protilátkové imunodeficeience.....	25
3.8.2 Poruchy komplementového systému.....	27
3.8.3 Poruchy fagocytózy.....	27
3.8.4 Deficity imunity zprostředkované lymfocyty T.....	28
3.9 Sekundární imunodeficity.....	28
3.9.1 Sekundární protilátkové imunodeficity.....	29
3.9.2 Získané granulocytopenie.....	29
3.9.3 Imunodeficit po splenektomii.....	30
3.9.4 Další příčiny získaných imunodeficitů.....	30
3.9.5 Choroba vyvolaná virem lidské imunodeficeience (HIV).....	31
4 Autoimunitní onemocnění (J. Bartůňková)	34
4.1 Etiologie autoimunitních chorob.....	34
4.1.1 Faktory vnitřní.....	36

4.1.2 Faktory vnější	37
4.2 Patogeneze tkáňového poškození u autoimunitních chorob	38
4.3 Epidemiologie autoimunitních chorob.....	38
4.4 Diagnóza autoimunitních chorob.....	38
4.4.1 Rodinná anamnéza.....	38
4.4.2 Klinická symptomatologie.....	38
4.4.3 Laboratorní imunologické vyšetření	39
4.4.4 Jiná laboratorní a další pomocná vyšetření.....	41
4.5 Průběh imunopatologických chorob.....	43
4.6 Terapie autoimunitních chorob.....	44
4.7 Klasifikace autoimunitních chorob	45
4.8 Přehled systémových autoimunitních chorob	46
4.8.1 Systémový lupus erythematoses (SLE)	46
4.8.2 Revmatická horečka (RH) a poststreptokoková glomerulonefritis	46
4.8.3 Dermato/polymyositis.....	47
4.8.4 Sjögrenův syndrom.....	48
4.8.5 Primární biliární cirhóza (PBC).....	49
4.8.6 Sklerodermie, systémová skleróza	49
4.8.7 Smíšená choroba pojiva (MCTD – mixed connective tissue disease) a překryvný syndrom (overlap syndrom)	50
4.8.8 Sarkoidóza.....	50
4.8.9 Idiopatický hypereozinofilní syndrom.....	51
4.8.10 Recidivující atrofická polychondritis	51
4.8.11 Primární antifosfolipidový (antikardiolipinový) syndrom	51
4.8.12 Trombotická trombocytopenická purpura (TTP)	51
4.9 Vaskulitidy	52
4.9.1 Etiologie vaskulitid.....	52
4.9.2 Klasifikace vaskulitid.....	53
4.9.3 Patogeneze vaskulitid.....	53
4.9.4 Diagnóza vaskulitid.....	53
4.9.5 Terapie vaskulitid.....	54
4.9.6 Prevence vaskulitid	55
4.9.7 Prognóza vaskulitid.....	55
4.10 Přehled primárních vaskulitid.....	56
4.10.1 Skupina vaskulitid postihujících malé cévy (AAV-ANCA-asociované vaskulitidy)	56
4.10.2 Skupina vaskulitid postihujících převážně cévy středního kalibru	57
4.10.3 Skupina vaskulitid postihujících velké cévy	58
4.10.4 Další vaskulitické syndromy.....	58
4.11 Kryoglobulinémie	59
4.12 Amyloidóza	59
4.13 Imunopatologické choroby postihující určitý orgánový systém, provázené systémovými příznaky a nespecifickými autoprotilátkami	61
4.13.1 Chronická zánětlivá střevní onemocnění	61
4.13.2 Celiakie.....	62
4.13.3 Autoimunitní hepatitidy	62
4.14 Orgánově specifické autoimunitní choroby.....	63
5 Alergie (E. Vernerová).....	66

5.1 Obecná definice základních pojmů	66
5.1.1 Alergie	66
5.1.2 Atopie	66
5.1.3 Alergeny	67
5.1.4 Imunoglobulin E (IgE)	67
5.1.5 Genetické vlivy	68
5.1.6 Faktory zevního prostředí	68
5.1.7 Postižené orgánové systémy	69
5.1.8 Prevalence a klinická manifestace	69
5.2 Diagnostika alergických onemocnění	70
5.2.1 Anamnéza	70
5.2.2 Kožní testy	70
5.2.3 Laboratorní vyšetření	71
5.2.4 Funkční vyšetření plic	71
5.3 Terapie alergických stavů	72
5.3.1 Eliminace alergenů	72
5.3.2 Medikamentózní léčba	72
5.3.2.1 Antihistaminika	72
5.3.2.2 Glukokortikoidy	72
5.3.2.3 Antileukotrieny	72
5.3.2.4 Monoklonální protilátky	73
5.3.3 Alergenová imunoterapie	73
5.4 Přehled jednotlivých alergických onemocnění	74
5.4.1 Alergická rýma	74
5.4.2 Astma bronchiale	74
5.4.3 Atopický ekzém	74
5.4.4 Alergie na hmyzí bodnutí	74
5.4.5 Potravinová alergie	75
5.4.6 Systémová anafylaxe	75
6 Indikace k imunologickému a alergologickému vyšetření (J. Bartůňková)	76
6.1 Anamnéza	76
6.2 Klinický obraz	77
6.2.1 Celkové příznaky	77
6.2.2 Příznaky postižení jednotlivých orgánů	77
6.3 Změny v základních laboratorních ukazatelích	80
6.4 Neobvyklé mikrobiologické nálezy	81
Literatura	83